

15 maj 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL  
Kommunfullmäktige

KFKS 2023-00403

§ 175

## Avveckling av museet HAMN i dess nuvarande form

### Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avveckla museet HAMN i dess nuvarande fysiska form och i stället tillgängliggöra museet digitalt och analogt genom en mindre utställning.

### Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige besluta om kommunstyrelsen och nämnderna ska beviljas ansvarsfrihet. Revisorerna har funnit att kommunstyrelsen och nämnderna har bedrivit verksamheten på ett i huvudsak ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Styrelsernas och nämndernas interna kontroll bedöms i huvudsak ha varit tillräcklig. De har bedömt att resultatet i årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

### Handlingar i ärendet

Protokollsutdrag från kommunstyrelsen den 2 maj 2023 § 155

Tjänsteskrivelse från stadsledningskontoret daterad den 19 april 2023

Bilaga Protokollsutdrag från kulturnämndens sammanträde den 17 april 2023 § 18

### Yrkanden

Monica Brohede Tellström (L) yrkade, med instämmande av Lamin Jatta Modigh (NL), Mattias Qvarsell (S), Esa Örmä (SD) och Desha Svenneborg (MP) bifall till kommunstyrelsens förslag.

### Beslutsgång

Ordföranden konstaterade att det endast fanns ett förslag till beslut – kommunstyrelsens förslag – och fann att kommunfullmäktige beslutade i enlighet med detta.

### Protokollsanteckningar

#### Mats Gerdau lät anteckna följande för Moderaterna.

”Vi tycker att det är tråkigt att museet HAMN nu läggs ned, men med tanke på att det är så få besökare så är det oundvikligt. Berättelsen om Slaget vid Stäket 1719 är en viktig del av vår historia i Nacka och hotet från Ryssland är tyvärr fortfarande aktuellt. Kostnaden per besökare blir helt enkelt för hög och man kan få mer kulturverksamhet för pengarna på annat sätt. Vi hoppas att man kan tillgängliggöra utställningarna digitalt i stället.”

#### Monica Brohede Tellström lät anteckna följande för Liberalerna.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

15 maj 2023

**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL**  
Kommunfullmäktige

”Vi hade gärna sett att museet HAMN hade lyckats locka betydligt fler besökare, inte minst barn och unga, men tyvärr har inte de högt ställda målen för verksamheten uppnåtts. Vi är glada över att Nacka kommun vågade satsa på museet under flera år, och nu är det dags att hitta nya sätt att tillgängliggöra denna del av Nackas kulturarv. Med ett digitalt museum i kombination med miniutställningar kan nya målgrupper nås, framför allt Nackas skolor. För oss Liberaler är det också viktigt att driftbudgeten för museet hamn nu kommer att finansiera mer kulturverksamhet i Fisksätra och i övriga Nacka.”

**Karin Teljstedt lät anteckna följande för Kristdemokraterna.**

”Museet Hamns uppdrag har varit att levandegöra en av de mest dramatiska och betydelsefulla händelserna i Nackas historia. Det var ett fantastiskt initiativ och ett välkommet tillskott till kulturutbudet i Nacka, och i synnerhet Fisksätra. Tyvärr har inte museet fått det genomslag de fina utställningarna förtjänar. Kanske är det formatet, kanske tilltalet, kanske tillgängligheten; oavsett vilket, tvingas vi konstatera att verksamheten som den varit inte kan upprätthållas. Ett museum med så få besökare kan inte fortsätta i sin nuvarande form.

Men att museet nu läggs ner betyder inte att all verksamhet skall upphöra. Vi vill se att verksamheten omvandlas och kan få möta Nackaborna i nya former. Att tänka sig en digital visning är ett naturligt första steg. Men inte bara i form av en webbplats – ett av museets stora fördelar är anknypningen till den fysiska platsen. Att den som vill kan vandra längs Stäkets stränder och läsa på skyltar som museet ombesörjt, om vad som utspelats där. Detta kan vi bygga vidare på. Digitalt stödda vandringar, som guider till de platser där lyssnaren just då befinner sig skulle vara en utmärkt idé att pröva på. Tekniken är redan beprövad i exempelvis turistguider runt om i världen, och vi skulle gärna se att den prövades för detta. Det är en teknik som vi också anser att Nacka kommun kunde använda i många sammanhang, för att vägleda till våra intressanta historiska platser, eller för att ge den som vill en inblick i hur det skall bli när vi bygger stad.

Vidare kan delar av samlingarna göras tillgängliga i andra former, som bibliotek eller andra museer, där Nackaborna kan se dem. Vi bör vara öppna för alla arrangörer som kan tänkas vilja exponera samlingarna.”

**Mattias Qvarsell lät anteckna följande för Socialdemokraterna.**

”Enligt revisorernas rapport visar det sig att projektet för museet i Fisksätra hade stora visioner men saknade förankring med förutsättningarna, lokalbefolkningen och föreningslivet. Under åren har vi påpekat att den avsatta driftsbudgeten inte har varit tillräcklig för att uppfylla den moderatledda alliansens vision. Trots att fler driftsaktörer har hoppat av har inte kommunen övervägt att driva verksamheten i kommunal regi. Museet i Fisksätra har blivit en dyr affär. Vi anser att det inte är en optimal användning av skattebetalarnas pengar.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

Lokalerna kommer att stå tomma från och med den 1 maj och kommunen har ett hyresavtal för de kommande åren. Vi vill därför att politikerna denna gång riktar sig mot föreningslivet och bjuder in Fisksättras föreningar, nätverk, kulturskola, pensionärsföreningar, fritidsverksamhet, skola och andra relevanta aktörer för att utreda förutsättningar för vilka kulturverksamheter som skulle passa lokalerna bäst. Lokaler som är anpassade för kultur är en bristvara i Fisksätra och kommunen behöver visa att vi inte bara lägger ner verksamheter i området. Vi är glada för att Socialdemokraternas yrkande i Kulturnämnden om dialog med det lokala föreningslivet i Fisksätra hörsammades och ser fram emot att se resultatet av den.”

**Lamin Jatta Modigh lät anteckna följande för Nackalistan.**

”Trots upprepade varningar från kulturinstitutioner och vädjanden från representanter för museet HAMN och Leksaksmuseet, så har nämnden nu beslutat att lägga ned museet HAMN. Ett museum som för tio år sedan höjdes upp som något efterlängtat och ett lyft för Fisksättrabor, har tyvärr tyngts av kroniskt låga besöksiffror. Det går att ifrågasätta hur mycket själ och engagemang som lagts ned av dels kommunen, dels de upphandlade aktörerna, för att marknadsföra museet mot olika relevanta målgrupper, till exempel skolklasser.

Nu, när beslutet om att avveckla museet ändå tagits, så vill Nackalistan återupprepa förslaget om att de tömda lokalerna fortsatt ska användas för kultur. Fisksätra Folkets Hus uppehåller sig fortfarande i tillfälliga lokaler – kan åtminstone delar av verksamheten förläggas till de tidigare museilokalerna? Lokalerna skulle även kunna byggas om och upplåtas för mindre kulturverksamheter och föreningar. Hur som helst är det av största vikt att museet HAMN ersätts av något som i ännu högre grad är Fisksättraborna till gagn, och ur ett större perspektiv självklart hela Nacka.

2014, samma år som museet invigdes, ställde vi ett antal kritiska frågor till kommunstyrelsens ordförande genom en interpellation. Vi hade velat se en bättre förankring bland boende i Fisksätra, och med det ett omtag av hela projektet. Det är en skillnad mot nu, när museet funnits i nio år, och när nedläggningsbeslutet tagits i en för politiken ovanligt snabb takt. Det tål att upprepas: HAMN har från stadshusets håll varit dåligt skött, från planering till avslut.”

**Lars Alexandersson lät anteckna följande för Sverigedemokraterna.**

”Sverigedemokraterna beklagar som alla andra att museet HAMN nu läggs ned. Realiteten är dock att ett museum byggt runt en enda händelse blir för nischat och får för smal målgrupp, med för få återkommande besök och därmed för låga besökstal totalt. Fisksätra är inte heller en optimal ort att förlägga ett museum på, ännu mindre när kommundelen på

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

15 maj 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL  
Kommunfullmäktige

många sätt är en byggplats. En digital variant av museet vore ett bra sätt att belysa en intressant aspekt av vår historia, slaget vid Stäket, så att inte den tappas bort.”

**Jan Salomonsson lät anteckna följande för Vänsterpartiet.**

”Vänsterpartiet finner det tråkigt, men väntat, att Nacka kommun nu får ge tapp i frågan om museet Hamns fortlevnad. Projektet präglades ända sedan starten av grandiosa målsättningar som inte motsvarades av de ekonomiska resurser som tillgängliggjordes för driften eller de reella förutsättningar som förelåg. Vi förutsätter att det här projektet inte kommer få stå som förebild avseende lämpligheten hos upphandling av drift av museer i framtiden. Vänsterpartiet står tryggt fast vid de invändningar vi reste när projektet först föreslogs.

Vi finner det också tråkigt, och tyvärr väntat, att ytorna för kulturlivet i Fisksätra fortsätter krympa och naggas i kanten. Vänsterpartiet hoppas att kommunen kommer kunna tillgängliggöra lokalerna för en eller flera kulturverksamheter som levererar värde till områdets lokalbefolkning under den tid som återstår av hyresavtalet. Vi noterar att styret nämner museet Hamn som viktig kulturverksamhet för Fisksätra i sitt program ”Framgång Fisksätra”, och även om vi tror att andra satsningar hade kunnat ge mer för dem som bor i närområdet under de år som gått ser vi fram emot att få ta del av styrets satsningar för att fylla det tomrum som nu uppstått - förhoppningsvis blir dessa mer framgångsrika och bättre förankrade i Fisksätra.

Vi välkomnar såklart principiellt att en del av medlen kan komma öppna kulturskolan till gagn i form av möjligheter att bredda utbudet och välkomna flera deltagare. Men vi besvärar av några saker kring det förslaget: dels är beloppet utifrån verksamhetens ökade deltagande åtminstone delvis inte en satsning utan helt enkelt ett nödvändigt tillskott som behövs för att klara det befintliga uppdraget, och dels tycker vi att det är beklagligt att villkoren för deltagande skiljer sig åt beroende på var i kommunen man bor. Öppna kulturskolans uttalade syfte är åtminstone delvis att rekrytera deltagare till kundval kulturskola, dvs den ordinarie kulturskolan som de flesta av kommunens barn har god tillgång till i sina närområden. Vi saknar en satsning på information, rekrytering och lokaltillgång som kan säkerställa att barnen i Fisksätra får delta i kulturskolan på samma villkor som andra barn i kommunen.

Med det inte sagt att vi är emot satsningar på öppna kulturskolan. Tvärtom vill vi öppna fler öppna kulturskolor i Nacka, något vi berörde i vår budget för 2023. Den verksamheten levererar också unika värden, som barnen som inte bor i Fisksätra också ska få tillgång till.”

**Desha Svenneborg lät anteckna följande för Miljöpartiet.**

”Miljöpartiet beklagar museet HAMNs öde. Vi påpekade redan från början att målsättningarna som låg till grund för starten var rena glädjekalkyler. Museet har kantats av bristfälligt hanterande från första början. Det har bland annat handlat om bristande förstudie och behovsanalys, otydlig styrning, otydligt mål och syfte, bristande riskanalys,

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

15 maj 2023

**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL**  
Kommunfullmäktige

svag koppling till närområdet Fisksätra och besökssiffror långt under ambitionsnivån. Museet har haft intressanta och spännande utställningar om ett viktigt skede i Sveriges och Nackas historia men inriktningen blev en annan än vad som ursprungligen var menat. Vi hade velat se att museet fick ett breddat uppdrag och en tydligare koppling till det nuvarande närområdet Fisksätra. Nu när museet avvecklas i dess nuvarande form blir det mycket viktigt att ta tillvara på museets innehåll och förmedla vidare detta digitalt, särskilt till skolor, samt att bemöta de önskningar och behov av mötesplatser och kultur som finns i Fisksätra och som var en del av grunden till museets uppförande.”

-----

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------